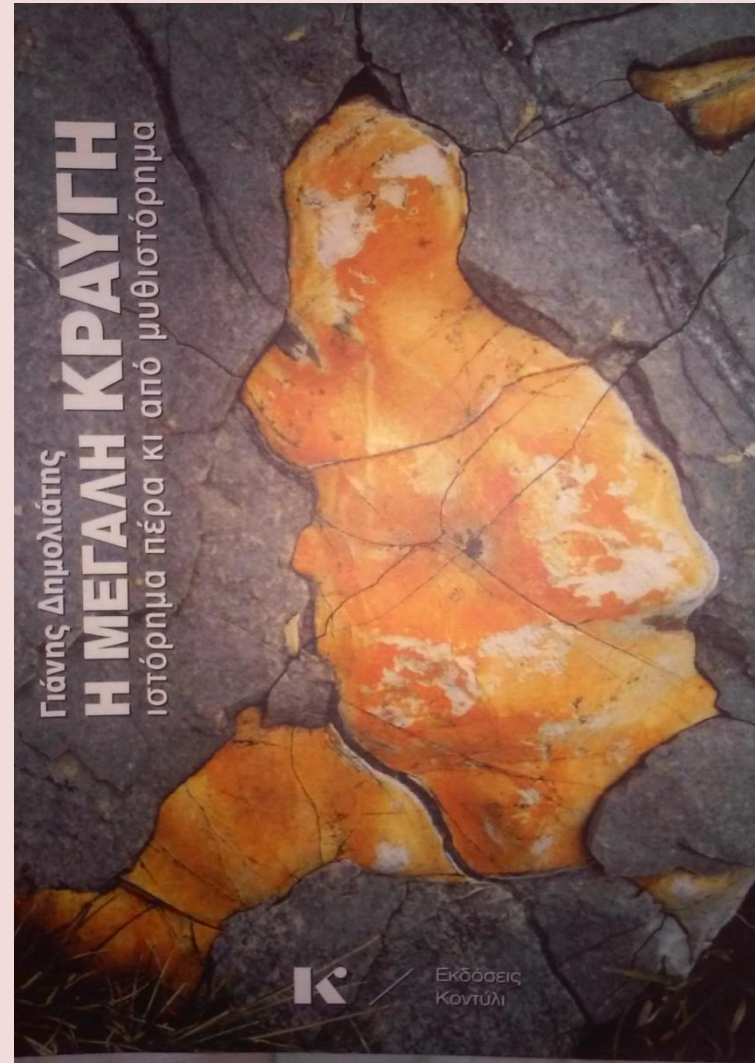

Ελεονώρα Παντούλα
Ψυχολόγος Α.Π.Θ.
MSc. "Αντιμετώπιση του πόνου",
Ιατρική Σχολή, Πανεπιστήμιο
Ιωαννίνων

Μονεμβασιά, 10-10-2015

27^ο Συνέδριο Ελληνικής Εταιρείας
Κοινωνικής Παιδιατρικής και
Προαγωγής της Υγείας

"Η Μεγάλη Κραυγή» του ψυχολόγου

"Η Μεγάλη Κραυγή" του Γιάννη Δημολιάτη

"Η Μεγάλη Κραυγή" είναι ένα βιβλίο που περιλαμβάνει 13 **αφηγήσεις** ανθρώπων οι οποίοι έζησαν αρκετά χρόνια της ζωής τους δίπλα στον άρρωστο συγγενή τους με την ιδιότητα του επαγγελματία φροντιστή, χωρίς όμως κατάλληλες σπουδές ή προετοιμασία.

Ένας άνθρωπος αρρωσταίνει

→ Δεν μπορεί να αυτοεξυπηρετηθεί

→ Ένας στην οικογένεια θα αναλάβει τη φροντίδα του

Ο φροντιστής αναλαμβάνει επιπλέον ρόλους:

Νοσοκόμος

Γιατρός

Ψυχολογικό στήριγμα

Ο υπεύθυνος για τις ιατρικές αποφάσεις του αρρώστου

Ο φροντιστής χάνει:

Την εργασία του

Τον δικό του ελεύθερο χρόνο

Τη δική του κοινωνική ζωή

Την ικανοποίηση των δικών του
αναγκών (πνευματικών,
σωματικών, ψυχολογικών,
κοινωνικών)

Τη δυνατότητα για προσωπική
εξέλιξη και ανάπτυξη

Τη δυνατότητα θεώρησης της ζωής
του από τη θέση της μονάδας

Τη σχέση που είχε με τον άρρωστο

Ο φροντιστής "κερδίζει»:

Μια μοναδική εμπειρία ζωής

Γνώση

Ψυχική ανθεκτικότητα (Resilience)

Προβληματίζεται για τη ζωή και το
θάνατο σε γενικό και ατομικό
επίπεδο

Ο άρρωστος χάνει:

- Υγεία
- Δυνατότητα απόφασης για τη ζωή, την ασθένεια και το θάνατο του (τρόπο και χρόνο) / Αυτοδιάθεση
- Την αξιοπρέπεια που του παρέχει η αυτοεξυπηρέτηση
- Προσωπική ανάπτυξη (κοινωνική, επαγγελματική, ερωτική ζωή)

Η ασθένεια του ενός κρίση για το όλον

Η ασθένεια ως γεγονός ζωής προκαλεί **αναταραχή** στο σύστημα (οικογένεια)

Τα μέλη απορυθμίζονται, αλλάζουν ρόλους, κάνουν περισσότερα ή λιγότερα από πριν

π.χ. σταματούν τη δουλειά τους (όπως η Μέλπω)

Επίκεντρο ο **ασθενής**

Η ασθένεια αποτελεί κρίση στο σύστημα της οικογένειας γιατί βιώνεται ως **απειλή**

Κανείς δεν θέλει να αποχωριστεί το οικείο γιατί το **άγνωστο** πάντα φοβίζει τους ανθρώπους

Η ασθένεια είναι η αιτία που **συσπειρώνει** τα μέλη αρχικά, μέχρι να γίνει ξανά η αιτία που θα τα **αποσυσπειρώσει** αργότερα

Οι **σχέσεις** που ήταν παγωμένες ή ψυχρές, επιφανειακές ή ασφυκτικά στενές δοκιμάζονται

Μισοτελειωμένες υποθέσεις έρχονται στην επιφάνεια και ζητούν απαντήσεις (συμμαχίες, τρίγωνα)

Το σύστημα δεν μπορεί να υπάρξει άλλο με τη μορφή που είχε μέχρι τώρα

→ **ΑΛΛΑΓΗ**

Η Χρονιότητα

- Ο χαρακτήρας της χρονιότητας και όχι τόσο η ίδια η κατάσταση, είναι η παράμετρος που επιδρά αρνητικά και μάλιστα σε πολλά επίπεδα
- Ο φροντιστής μετατρέπεται σε έναν ιδιαίτερα επιβαρυσμένο ψυχικά και σωματικά άνθρωπο λόγω της ευθύνης που έχει αναλάβει (**Σύνδρομο επαγγελματικής εξουθένωσης**)
- Ο φροντιστής γίνεται "ήρωας" για να μπορέσει να αντεπεξέλθει σε βάθος χρόνου

ΥΓΕΙΑ είναι η κατά-
σταση ΠΛΗΡΟΥΣ
σωματικής, πνευμα-
τικής, ψυχικής και
κοινωνικής ευεξίας
του ατόμου και όχι
μόνον η ΑΠΟΥΣΙΑ
αρρώστιας ή αναπη-
ρίας.

(Κομmissio O.C.O.Y.)

1948-1988

ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΥΓΕΙΑΣ

Η απόφαση για τη ζωή, το θάνατο και την ασθένεια

“Υγεία είναι η κατάσταση της πλήρους σωματικής, ψυχικής και κοινωνικής ευεξίας και όχι η απλή απουσία της αρρώστιας ή της αναπηρίας”

Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας

Ποιότητα ζωής

Και για τους δύο: φροντιστή + ασθενή

Ο άρρωστος μέχρι το τέλος της ζωής του παραμένει ζωντανός και έχει ανάγκες (σωματικές, ψυχικές, κοινωνικές, πνευματικές) τις οποίες επιθυμεί να ικανοποιήσει

Το **βιοιατρικό** μοντέλο είχε ως άξονα αναφοράς την εστίαση στο σύμπτωμα και την εξάλειψή του.

Το **βιοψυχοκοινωνικό** μοντέλο προσεγγίζει σφαιρικά τον ασθενή υπολογίζοντας ταυτόχρονα τη βιολογική-ιατρική κατάσταση, την ψυχολογική διάθεση και την κοινωνική υπόσταση.

Ανάγκη να ανατεθεί ο ρόλος του φροντιστή σε κάποιον που είναι ειδικευμένος και που δεν έχει συγγενική σχέση με τον άρρωστο

Οι συγγενείς έχουν τη δυνατότητα να είναι κοντά στον άνθρωπό τους με μεγαλύτερα ψυχικά αποθέματα και χωρίς να στερούνται τη δική τους ζωή

Ανάγκη θέσπισης ενός **πλαισίου** όπου θα δίνεται η δυνατότητα στον άνθρωπο που πάσχει από χρόνια ή απειλητική για τη ζωή του ασθένεια, να αποφασίζει με νόμιμο και κατοχυρωμένο τρόπο για τη ζωή και το θάνατό του

Είναι πολύ μεγάλη ευθύνη η απόφαση για το τέλος της ζωής του άλλου

Το νοσογόνο σύστημα υγείας

Οι φροντιστές του βιβλίου βίωσαν το σύνδρομο της επαγγελματικής εξουθένωσης, επιβαρύνθηκαν ψυχολογικά λόγω του διπλού ρόλου τους (φροντιστές + συγγενείς)

άρχισαν να παράγουν οι ίδιοι συμπτώματα -ψυχικά και σωματικά- γινόμενοι οι **επόμενοι άρρωστοι** του συστήματος.

Το Σύστημα Υγείας (ή Ασθένειας) λειτουργεί με τρόπο που αντί να προωθεί την ποιότητα ζωής των εμπλεκόμενων (ασθενών και φροντιστών), επικεντρώνεται απλά στην ανακύκλωση της ανημπόριας των ανθρώπων του.

Ο ΠΌΝΟΣ ΠΟΥ
ΦΑΪΝΕΤΑΙ

Ο ΠΌΝΟΣ ΠΟΥ ΔΕΝ
ΣΥΖΗΤΙΕΤΑΙ ΠΟΤΕ

Ευχαριστώ.